

Podkarpackie
Stowarzyszenie
Samorządów
Terytorialnych

Stowarzyszenie Gmin Regionu
Południowo-Zachodniego
Mazowsza

STOWARZYSZENIE
GMIN I POWIATÓW
WIELKOPOLSKI

ŚLĄSKI ZWIĄZEK
GMIN I POWIATÓW

ZRZESZENIE GMIN
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Związek Gmin
Lubelszczyzny

ZWIĄZEK
GMIN POMORSKICH

Stanowisko

Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych¹ 22 listopada 2019 r.

w sprawie: wdrożenia nowych rozwiązań informatycznych w procesach rejestracji stanu cywilnego.

Do podstawowych zadań administracji publicznej zaliczyć należy wdrażanie rozwiązań mających na celu usprawnianie funkcjonowania administracji publicznej oraz likwidację barier biurokratycznych, które są uciążliwe dla obywateli. Mając na uwadze powyższe Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego zwraca uwagę na konieczność dalszego rozwoju usług rejestracji stanu cywilnego.

W tym celu kierujemy do resortów odpowiedzialnych za ten obszar administracji w Polsce postulat dotyczący opracowania i wdrożenia rozwiązań prawnych i technologicznych umożliwiających ograniczenie ilości wytwarzanej w urzędach stanu cywilnego dokumentacji papierowej poprzez wykorzystanie funkcjonalności nowych e-dowodów.

W chwili obecnej, uwarunkowania prawne wynikające z przepisów ustawy prawo o aktach stanu cywilnego oraz przepisów wykonawczych powodują, że w procesach rejestracji stanu cywilnego wytwarzana jest bardzo duża liczba dokumentów papierowych (protokoły, zaświadczenia, zapewnienia, odpisy, itp.) . Na przestrzeni roku, w Polsce rejestruje się około miliona aktów stanu cywilnego. Taka liczba aktów stanu cywilnego powoduje, że w ciągu roku generowanych jest około 3 350 313 kartek papieru. Z wytwarzaniem tak znaczącej ilości dokumentacji papierowej wiążą się duże koszty finansowe. Dotyczą one zarówno kosztów rzeczowych (papier, urządzenia do drukowania, materiały eksploatacyjne, zasilanie, miejsce do przechowywania, konserwacja dokumentów, itp.), jak i kosztów osobowych (koszty pracy przy

¹ Stanowisko OPOS zostało przyjęte przez następujące organizacje-sygnatariuszy Porozumienia:

Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych
Stowarzyszenie Gmin Regionu Południowo-Zachodniego Mazowsza
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski
Śląski Związek Gmin i Powiatów
Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego
Związek Gmin Lubelszczyzny
Związek Gmin Pomorskich
Związek Gmin Warmińsko-Mazurskich

wytwarzaniu dokumentów). Powstawanie tak dużej ilości dokumentacji papierowej powoduje również konieczność zapewnienia w urzędach stanu cywilnego rozwiązań organizacyjnych jak i lokalowych umożliwiających przechowywanie akt zbiorowych i akt sprawy. Konieczność generowania dokumentów papierowych wpływa także na wydłużony czas realizacji usług związanych z rejestracją stanu cywilnego. Klienci muszą czekać aż dane niezbędne do realizacji poszczególnej usługi zostaną ręcznie wprowadzone do systemu, następnie zostanie wydrukowany dokument i dopiero wtedy będą mogli złożyć pod nim podpisy.

W celu ograniczenia powyższych czynności, które w ocenie kierowników urzędów stanu cywilnego negatywnie wpływają, na jakość usług rejestracji stanu cywilnego proponujemy wykorzystanie rozwiązań oferowanych w nowych dowodach osobistych.

Od marca bieżącego roku wydawane są w Polsce dowody osobiste z warstwą elektroniczną. Każda osoba, która posiada taki dowód osobisty może potwierdzać swoją obecność w urzędzie i składać elektroniczne podpisy pod elektronicznymi dokumentami, bez konieczności generowania dokumentów papierowych.

Obecnie wykorzystanie powyższej technologii nie jest możliwe w procesach rejestracji stanu cywilnego. Ograniczenie wynika z braku odpowiednich rozwiązań prawnych oraz technologicznych. Zastosowanie rozwiązań zawartych w e-dowodach wymaga, bowiem, aby obowiązujące przepisy dopuszczały możliwość zastąpienia obecnych dokumentów papierowych dokumentami elektronicznymi, które mają taką samą moc prawną. Niezbędne jest także opracowanie i wdrożenie w rejestrze stanu cywilnego nowych funkcjonalności, które umożliwią wytwarzanie dokumentów elektronicznych oraz ich podpisywanie z wykorzystaniem e-dowodów. Konieczne jest także wyposażenie urzędów stanu cywilnego w niezbędną w tym celu infrastrukturę (czytniki do e-dowodów).

Adaptacja funkcjonalności e-dowodów na potrzeby zadań realizowanych w urzędach stanu cywilnego będzie bardzo korzystna zarówno z punktu widzenia administracji, jaki i klientów. Wykorzystanie omawianych rozwiązań w procesach rejestracji stanu cywilnego spowoduje między innymi, że poszczególne dane, które są wymagane do realizacji zadań nie będą musiały być przenoszone do systemu rejestracji stanu cywilnego ręcznie. Poprawi to zdecydowanie, jakość danych (z powodu wyeliminowania czynnika ludzkiego) oraz ich bezpieczeństwo. W ten sposób skróci się czas realizacji zadań oraz zmniejszą się koszty funkcjonowania urzędów stanu cywilnego (mniejsza liczba urządzeń, niższe zużycie materiałów eksploatacyjnych, niższe zużycie energii, ograniczenie ilości zużywanego papieru, mniejsza powierzchnia materiałów archiwalnych). Wymienione powyżej korzyści pozytywnie będą oddziaływały na poprawę ochrony środowiska naturalnego, co również w ocenie j.s.t. ma istotne znaczenie dla zastosowania nowoczesnych rozwiązań cyfrowych w administracji publicznej. Proponowane rozwiązanie sprzyjać będzie również dynamicznemu wzrostowi ilości dokumentów elektronicznych stanowiących elektroniczne akta zbiorowe aktów stanu cywilnego. Wykorzystanie e-dowodów wpłynie także na możliwość ograniczenia ogólnej ilości dokumentów, która jest wytwarzana

w procesach rejestracji stanu cywilnego. Przedstawiona koncepcja zakłada również, aby

doprowadzić w jak najszybszym czasie do opracowania elektronicznych wzorów dokumentów stanowiących podstawę do rejestracji aktów stanu cywilnego (karta urodzenia, karta zgonu, zaświadczenie z małżeństwa „konkordatowego”).

Wymiana informacji pomiędzy instytucjami współpracującymi z urzędami stanu cywilnego również podniesie poziom realizowanych usług.

Biorąc pod uwagę, że omawiane powyżej technologie nie są obecnie spopularyzowane na poziomie umożliwiającym ich wyłączone stosowanie sugeruje się, aby opracowane rozwiązania były fakultatywne, co tym samym umożliwi realizację procesów rejestracji stanu cywilnego w aktualny (tradycyjny) sposób.

Kierowany przez nas postulat obejmuje także integrację rejestru stanu cywilnego z systemami elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD) oraz systemami teleinformatycznymi wspomagającymi tradycyjną formę realizacji czynności kancelaryjnych w urzędach stanu cywilnego. Obowiązki wynikające z przepisów Instrukcji Kancelaryjnej powodują, że czynności kancelaryjne (rejestracja pism wpływających i wychodzących, rejestracja spraw, tworzenie akt sprawy) zajmują znaczącą ilość czasu w zakresie realizowanych zadań.

Zastosowanie systemów informatycznych w procesach kancelaryjnych realizowanych przez j.s.t. jest coraz bardziej powszechne. Z kolei czynności kancelaryjne obecne są w każdym procesie realizowanym przez urzędy stanu cywilnego. Uwidacznia to bariery i ograniczenia, jakie powoduje brak możliwości bezpośredniej wymiany danych między systemami teleinformatycznymi. Wymienić należy chociażby konieczność wyposażenia stanowisk pracy w urzędach stanu cywilnego, w dodatkowe urządzenia umożliwiające prowadzenie procesów kancelaryjnych (zarówno w systemie EZD jak i w systemach wspomagających tradycyjną formę czynności kancelaryjnych). Przetwarzane na potrzeby rejestracji stanu cywilnego dane muszą w związku z tym być wielokrotnie wprowadzane do systemów teleinformatycznych.

Kolejnym negatywnym czynnikiem omawianej sytuacji jest brak logicznego powiązania informacji zawartych w rejestrach kancelaryjnych z dokumentami zapisanymi w rejestrze stanu cywilnego. Powyższe powoduje, że w znaczący sposób ulega wydłużeniu czas realizacji spraw załatwianych w urzędach stanu cywilnego. Nie jest także możliwe doprowadzenie do pełnej optymalizacji procesów kancelaryjnych i tym samym sprawnego zarządzania tymi procesami oraz danymi przetwarzanymi na potrzeby tych rejestrów.

Umożliwienie integracji między omawianymi systemami teleinformatycznymi zdecydowanie poprawi, jakość danych oraz skróci czas realizacji zadań. Wyeliminuje także ograniczenia w sprawnym zarządzaniu informacjami zawartymi w omawianych systemach. Poprawa wymienionych parametrów spowoduje również obniżenie kosztów realizacji zadań.

Z tego względu zasadne jest, aby zostały podjęte działania legislacyjne, organizacyjne jak i technologiczne, które umożliwią wykorzystanie rozwiązań zawartych w nowych e-dowodach na potrzeby rejestracji stanu cywilnego. Proponowane rozwiązania mają także istotne znaczenie z punktu widzenia poprawy dysfunkcyjnego systemu podziału dotacji celowych na realizację zadań zleconych. Przekazywane obecnie kwoty dotacji celowych nie pokrywają, bowiem wszystkich kosztów, jakie ponoszą gminy w ramach realizowanych zadań. Zasadne jest w związku z tym, aby wdrażać rozwiązania, które spowodują globalne obniżenie kosztów funkcjonowania urzędów stanu cywilnego.

W ocenie członków ZGWL istotne jest, aby opracowanie przedstawionych powyżej rozwiązań odbywało się z udziałem przedstawicieli urzędów stanu cywilnego, którzy jako praktycy zapewnią rozwiązania adekwatne do możliwości i potrzeb zarówno urzędów jak i klientów. Na potrzeby niniejszych propozycji deklarujemy pełną współpracę merytoryczną, w ramach, której przedstawimy szczegółowe propozycje modernizacji poszczególnych procesów rejestracji stanu cywilnego.